

Vapaa Sivistystystyö ry
FRITT BILDNINGSARBETE RF

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia :

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, VN/1985/2020-OKM-1.

Vapaa Sivistystystyö ry näkee että Hallituksen esitysluonnos oppivelvollisuuslaiksi on linjassa muiden koulutusta uudistavien hankkeiden kanssa, esimerkiksi jatkuvan oppimisen parlamentaarinen uudistamishanke, jolla suomalaisten osaamistasoa nostetaan ja kaikille suomalaisille taataan vähintään toisen asteen koulutustaso. Kaikkien tulee voida jatkaa opintojaan peruskoulun jälkeen. Tulee huolehtia, että eri syistä opintojen ulkopuolelle jäävät tai opinnot keskeyttävät henkilöt, pääsevät takaisin opintojen piiriin. Oppivelvollisuus uudistuksen yhteydessä pitää myös huolehtia siitä, että opiskelijamääriä ei rajoiteta ja että opiskelijat siten ovat tasavertaisessa asemassa.

Käsillä olevassa hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että Tilastokeskuksen tietojen mukaan jokaisessa ikäluokassa jää noin 15 prosenttia ilman toisen asteen tutkintoa. Tämä johtuu luonnoksessa esitetyn mukaan suurelta osin toisen asteen keskeyttämisestä, ja tämän merkittävän drop-out-ilmion takia Suomessa on kertynyt noin 300.000 ihmisen joukko ilman toisen asteen tutkintoa, jolloin marginalisoitumisen riski kasvaa merkittävästi sekä opiskelu- että työelämässä.

Vapaa sivistystystyö toimii laajalla rintamalla yhteiskunnallisella tasolla koulutuksellista eriarvoisuutta ja kansalaisten välistä polarisaatiokehitystä vastaan – Vapaasta sivistystystyöstä annetun lain mukaan tarkoituksena on ”...järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.”

Vapaan sivistystystyön oppilaitoksista kansanopistot ovat saavuttaneet hyviä tuloksia eri-ikäisten ns. nivelvaiheen opintojen järjestämisessä. Kansanopistojen pedagogista vahvuutta ovat yksilöllinen ohjaus, yhteisölliset menetelmät, henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat, vertaisohjaus sekä asumisen oppinnollistaminen. Yhteistyö nuorten työpajojen kanssa on tärkeää juuri nivelvaiheessa.

VST ry pitää hyvänä, että oppivelvollisuudelle laaditaan säädösperusta, joka määrittelee oppivelvollisuuden yleiset reunaehdot. Hyvä lähtökohta on myös se, että eri koulutusmuotojen osalta toiminta ja rahoitus määritellään koulutuksia ja niiden rahoitusta koskevissa säädöksissä. Esityksen vaikutusarviossa todetaan, että vapaan sivistystystyön lakiin lisätään uusi luku, jossa säädetään oppivelvollisille järjestettävästä koulutuksesta.

VST ry haluaa kiinnittää huomiota maahanmuuttajataustaisten mahdollisuuksiin suorittaa oppivelvollisuutta. Hallituksen esityksessä tulisi mahdollistaa oppivelvollisuuden suorittaminen maahanmuuttajille kohdennetussa luku- ja kirjoitustaidon ja suomen tai ruotsin kielen taidon opintoja ja muita kotoutumislain tavoitteiden mukaisia sisältöjä toteuttavassa kokopäiväisessä vapaan sivistystystyön koulutuksessa.

Helsingissä 15. päivänä kesäkuuta 2020

Vapaa Sivistystystyö ry – Fritt Bildningsarbete rf

Hallitus, psta

Björn Wallén, puheenjohtaja